

Predstavitev letnih poročil za leto 2013

Milan Martin Cviki,
Član ERS in Dekan Senata IV
Predstavitev v Državnem svetu RS
Sreda, 21.1.2015

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Evropsko računsko sodišče

Letno poročilo za leto 2013

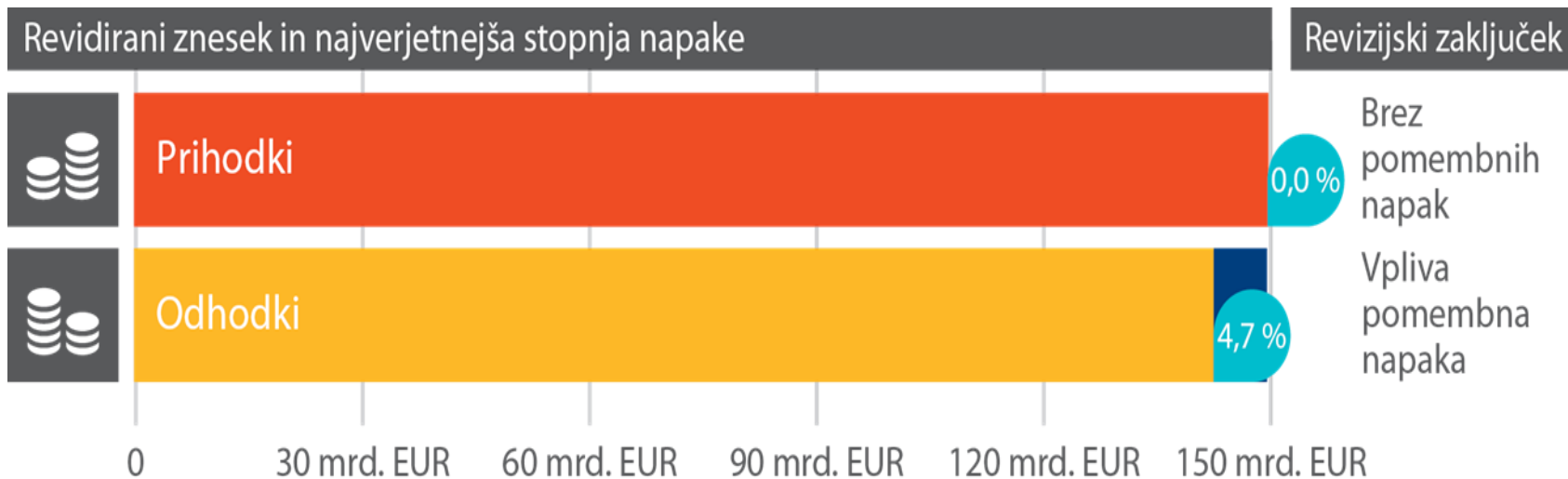
- Ključno sporočilo za leto 2013: pozitivno mnenje na izkaze in prevzete obveznosti, vendar negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti plačil za leto 2013
- Poročilo za zadnje leto Finančnega okvira 2007-13
- Dvajset let zapored mnenje s pridržkom za plačila
- Ponavljajoče se napake, ki bi jih bilo mogoče odpraviti s strani nadzornih organov v državah članicah in/ali Evropske komisije
- Finančna kriza zahteva troje:
  - (U)porabiti denar
  - (U)porabiti denar v skladu s pravili
  - Hkrati uresničiti predvidene cilje

Ključna sporočila letnega poročila za leto 2013

Povzetek izjave o zanesljivosti za leto 2013

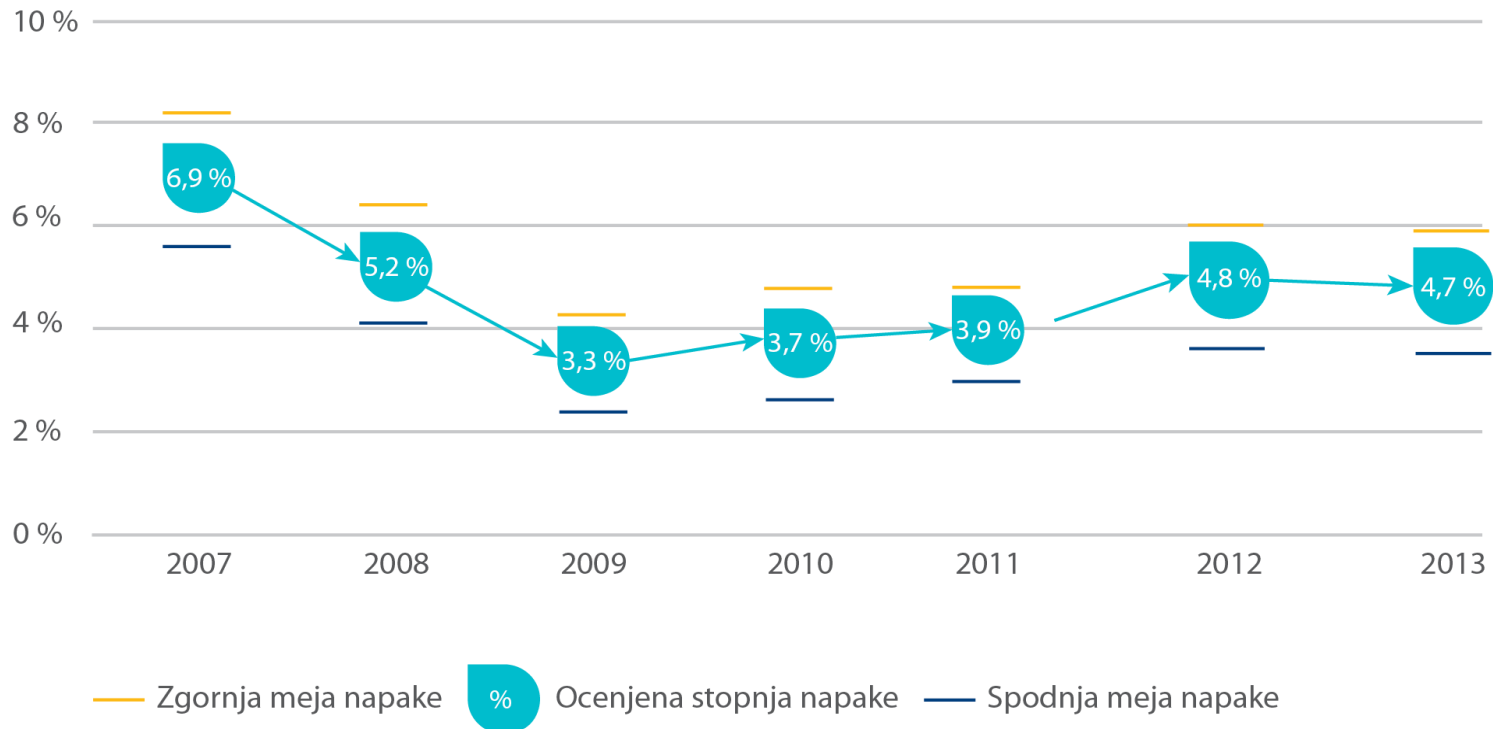
- Sodišče je izreklo pozitivno mnenje o **zanesljivosti računovodskih izkazov** Evropske unije za leto 2013.
- **Prihodki** za leto 2013 kot celota so **zakoniti** in **pravilni**.
- **Prevzete proračunske obveznosti** za leto 2013 kot celota so **zakonite** in **pravilne**.
- Na **plačila** za leto 2013 je pomembno vplivala napaka. Sodišče je izreklo **negativno mnenje** o njihovi zakonitosti in pravilnosti.
- **Ocenjena stopnja napake** za leto 2013 znaša 4,7 %, kar je blizu tisti za leto 2012 (4,8 %), in vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti.

Rezultati preizkušanja transakcij za proračun EU kot celoto za leto 2013

% Najverjetnejša stopnja napake (ocenjena stopnja napake, ki temelji na količinsko opredeljivih napakah, odkritih v statističnem vzorcu transakcij)

Ocenjena stopnja napake za proračun EU kot celoto - obdobje 2007–2013: plačila

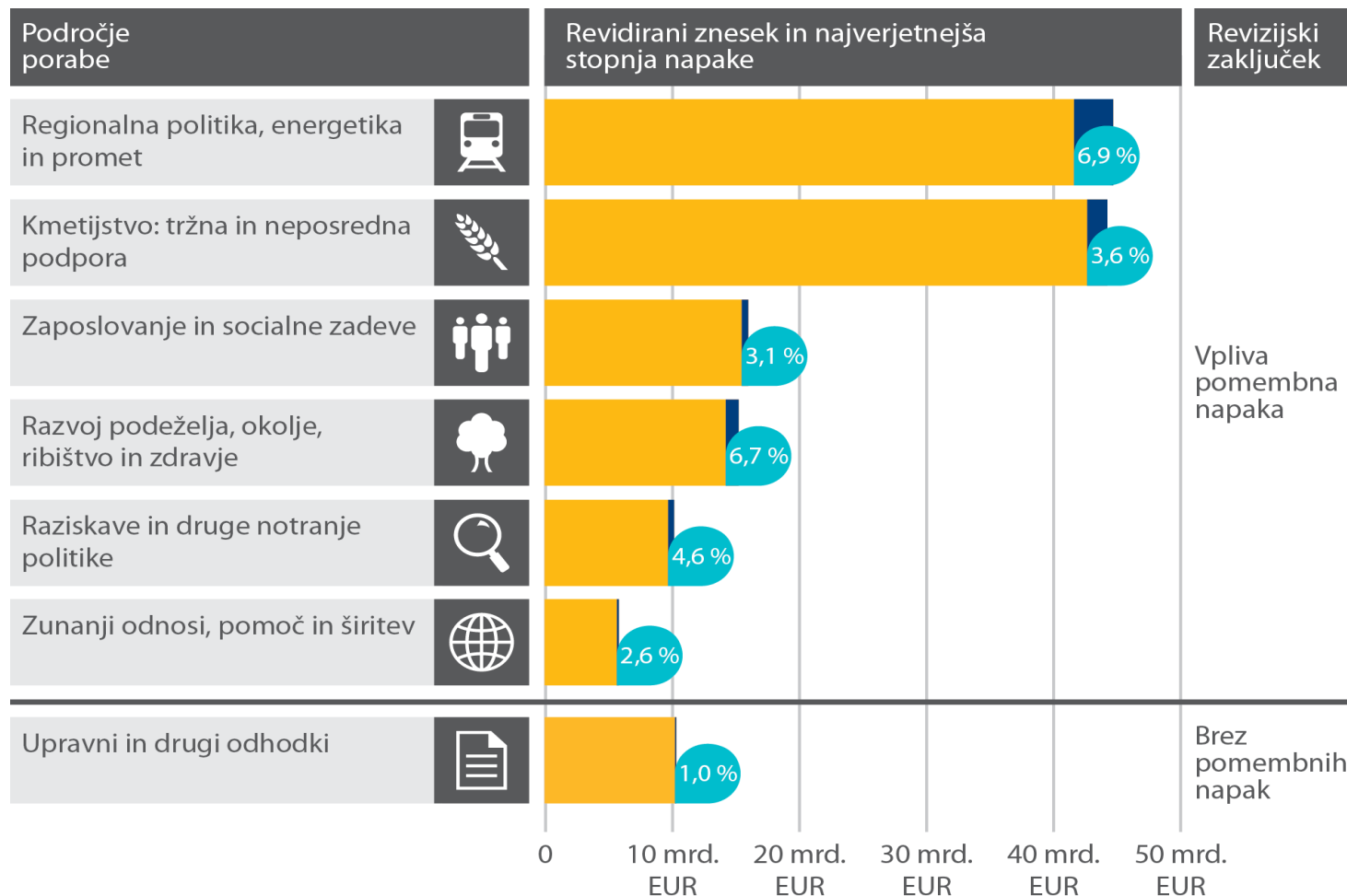

Opomba: Evropsko računsko sodišče za oceno najverjetnejše stopnje napake uporablja standardne statistične tehnike. Sodišče s 95-stopnjo zaupanja ugotavlja, da je stopnja napake za populacijo med spodnjo in zgornjo mejo napake. Za podrobnosti glej priložilo 1.1 k poglavju 1 in diagram 1.3 v letnem poročilu.

Ključna sporočila letnega poročila za leto 2013

- Preučeni **nadzorni in kontrolni sistemi** so bili pri zagotavljanju pravilnosti plačil delno uspešni – pri čemer so obstajale pomembne razlike med državami članicami.
- **Področji porabe, za kateri obstaja največja verjetnost napak,** sta bili *regionalna politika, promet in energetika* s 6,9 % ter *razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje* s 6,7 %.
- **Popravni ukrepi in ukrepi za izterjavo** organov v državah članicah in Komisije so imeli pozitiven učinek na ocenjeno stopnjo napake. Brez njih bi skupna ocenjena stopnja napake znašala 6,3 % (in ne 4,7 %). A mogoče bi bilo storiti več.

Rezultati preizkušanja transakcij za področja porabe EU za leto 2013

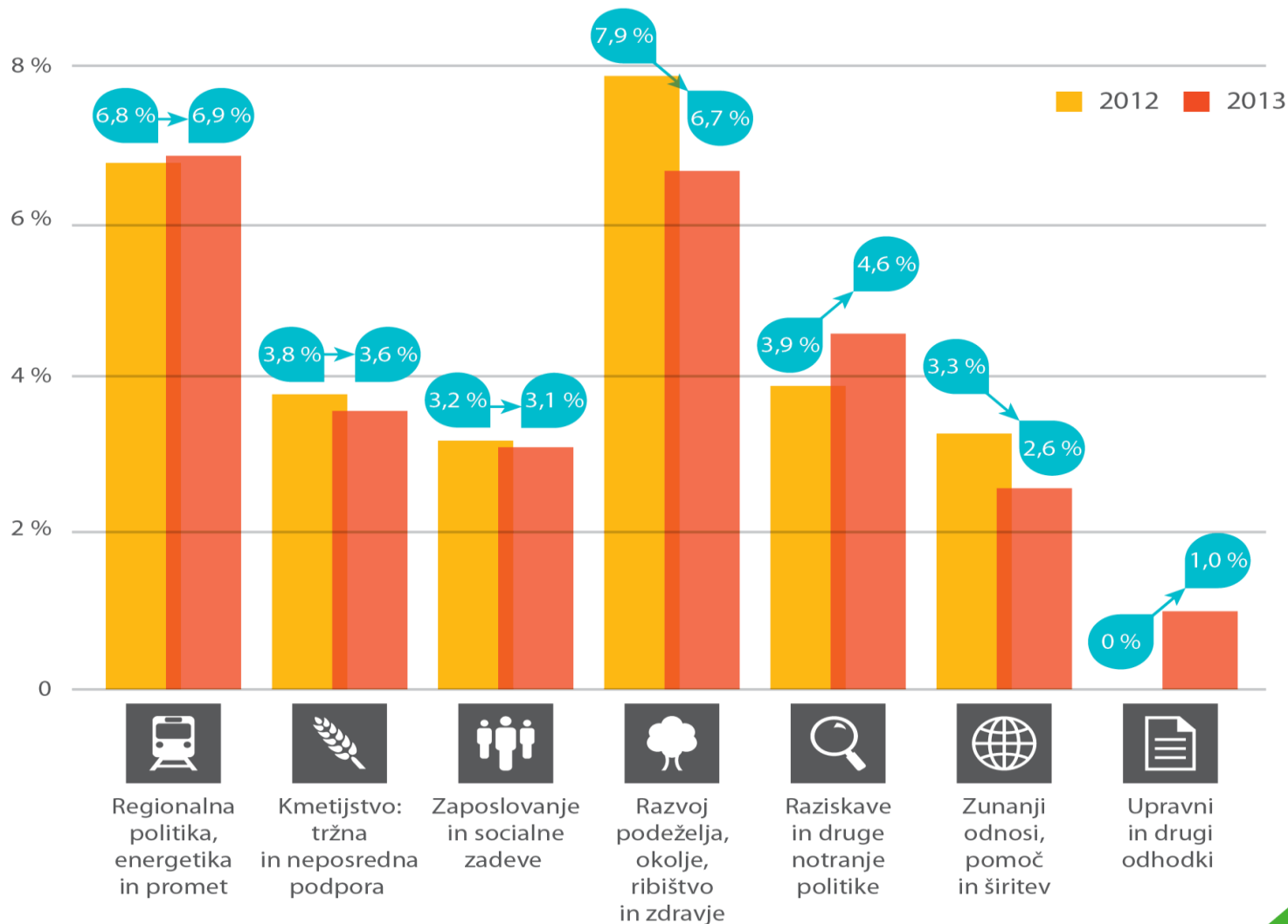
%

Najverjetnejša stopnja napake (ocenjena stopnja napake, ki temelji na količinsko opredeljivih napakah, odkritih v statističnem vzorcu transakcij)

EVROPSKO
RACUNSKO
SODIŠČE

Primerjava med ocenjenimi stopnjami napake za leti 2012 in 2013 po področjih porabe EU

Ključna sporočila letnega poročila za leto 2013

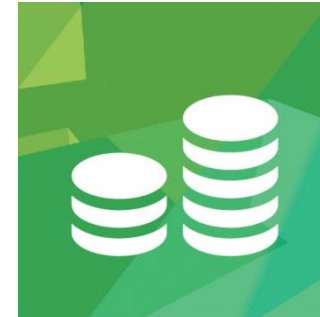
- Ker se zneski, ki jih bo treba financirati iz prihodnjih proračunov, **stalno povečujejo**, je bistveno, da Komisija svoje zahteve po plačilih načrtuje srednje- in dolgoročno.
- Poraba sredstev EU je bila v programskem obdobju 2007–2013 osredotočena na črpanje (po načelu „uporabi ali izgubi“) in skladnost s pravili, ne pa na smotrnost. **Nezadostna osredotočenost na smotrnost** je osnovna napaka zasnove velikega dela proračuna EU.

Letno poročilo za leto 2013

Podrobneje o prihodkih in področjih porabe

Prihodki: 149,5 milijarde EUR

- **Podatki o neopaženi ekonomiji**, ki so vključeni v izračune prispevkov držav članic iz naslova BND, med državami članicami niso dovolj poenoteni. *Glej tudi Posebno poročilo št. 11/2013.*
- Kakovost pregledov, ki jih izvajajo carinski organi držav članic za zagotavljanje, da uvozniki upoštevajo tarifne in uvozne predpise, se med obiskanimi državami članicami bistveno razlikujejo.

Vpliv pomembne napake	ne
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	0 %
Preučeni kontrolni sistemi	uspešni

Kmetijstvo: 45,0 milijarde EUR

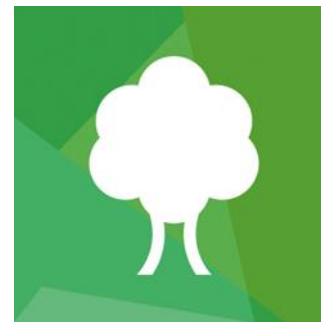
- Večina odhodkov na tem področju se izračuna na podlagi površine kmetijskih zemljišč. Najpogostejša napaka je **prijava prevelike površine zemljišč**.
- Če bi organi v državah članicah uporabili razpoložljive informacije za ugotavljanje in popraviljanje napak, bi ocenjena napaka znašala 2,5 % in ne 3,6 %.
- **Kršitve navzkrižne skladnosti** so bile ugotovljene v 25 % transakcij.

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	3,6 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje: 15,6 milijarde EUR

- **Neskladnost z zahtevami za upravičenost** je razlog za večino napak, zlasti tistih, ki so povezane s kmetijsko-okoljskimi zavezami, posebnimi zahtevami za naložbene projekte in pravili javnega naročanja.
- Če bi organi v državah članicah uporabljali razpoložljive informacije za odkrivanje in popravljanje napak, bi ocenjena stopnja napake znašala 2,0 % in ne 6,7 %.
- V vseh štirih preučeni državah članicah so bile ugotovljene pomanjkljivosti v zasnovi in izvajanju **pregledov navzkrižne skladnosti**.
- V vseh štirih preučeni državah članicah je bila ugotovljena nezadostna ocena razumnosti stroškov.

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	6,7 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Regionalna politika, promet in energetika: 45,5 milijarde EUR

- Sodišče je ugotovilo **resne napake pri javnem naročanju**, ki pomenijo 39 % ocenjene stopnje napake.
- Če bi organi v državah članicah uporabljali razpoložljive informacije za odkrivanje in popravljanje napak, bi ocenjena stopnja napake znašala 3,9 % in ne 6,9 %.
- **Napake v zvezi z državno pomočjo** so pomenile 17 % ocenjene stopnje napake.
- Sodišče je ugotovilo, da imajo **instrumenti finančnega inženiringa (IFI)** še vedno nizke stopnje izplačil končnim prejemnikom.

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	6,9 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Zaposlovanje in socialne zadeve: 16,2 milijarde EUR

- Večina odkritih napak (93 % ocenjene stopnje napake) je bilo povezanih s povrnitvijo sredstev za **neupravičene stroške, projekte, upravičence ali udeležence**.
- Če bi organi v državah članicah uporabljali razpoložljive informacije za odkrivanje in popravljanje napak, bi ocenjena stopnja napake znašala 1,8 % in ne 3,1 %.
- Pri projektih, pri katerih se za prijavljanje stroškov uporablja pavšalni način obračunavanja plačil, je **manj možnosti za napake**.

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	3,1 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Zunanji odnosi, pomoč in širitev: 6,0 milijarde EUR

- Večina napak je povezana z **neupravičenimi odhodki** na ravni končnih upravičencev, npr. odhodki, ki so nastali zunaj obdobja upravičenosti; vključitev neupravičenih odhodkov (npr. DDV, stroški za zaposlene in neutemeljeni režijski stroški) v zahteve za povračilo stroškov projektov; odhodki brez ustreznih dokazil.
- Preučeni sistemi **EuropeAid** – generalni direktorat Komisije, ki upravlja večino proračunske porabe EU na področju zunanjega delovanja – so ocenjeni kot **delno uspešni**.

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	2,6 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Raziskave in druge notranje politike: 10,4 milijarde EUR

- 35 % ocenjene napake je posledica **nepravilno izračunanih ali neupravičenih stroškov dela.**
- Povračilo neupravičenih stroškov ni skladno s pravili za porabo, poleg tega pa ovira tudi uspešno doseganje ciljev politike in tako omejuje **dodano vrednost, ki bi jo lahko prinesla podpora EU.**

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	4,6 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

Upravni in z njimi povezani odhodki: 10,6 milijarde EUR

- Pri preučitvi večine kontrolnih sistemov niso bile ugotovljene resne slabosti.
- Toda Sodišče je ugotovilo ponavljajoče se napake pri tem, kako Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje izplačujeta plače in dodatke, ter slabosti v postopkih javnega naročanja v delegacijah EU.

Vpliv pomembne napake	ne
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	1,0 %
Preučeni kontrolni sistemi	uspešni

Evropski razvojni skladi (ERS): 2,6 milijarde EUR

- **Neupoštevanje pravil javnega naročanja** je pomenilo približno polovico ocenjene stopnje napake.
- Drug pomemben vir napak je **nepredložitev dokazil** za utemeljitev odhodkov.

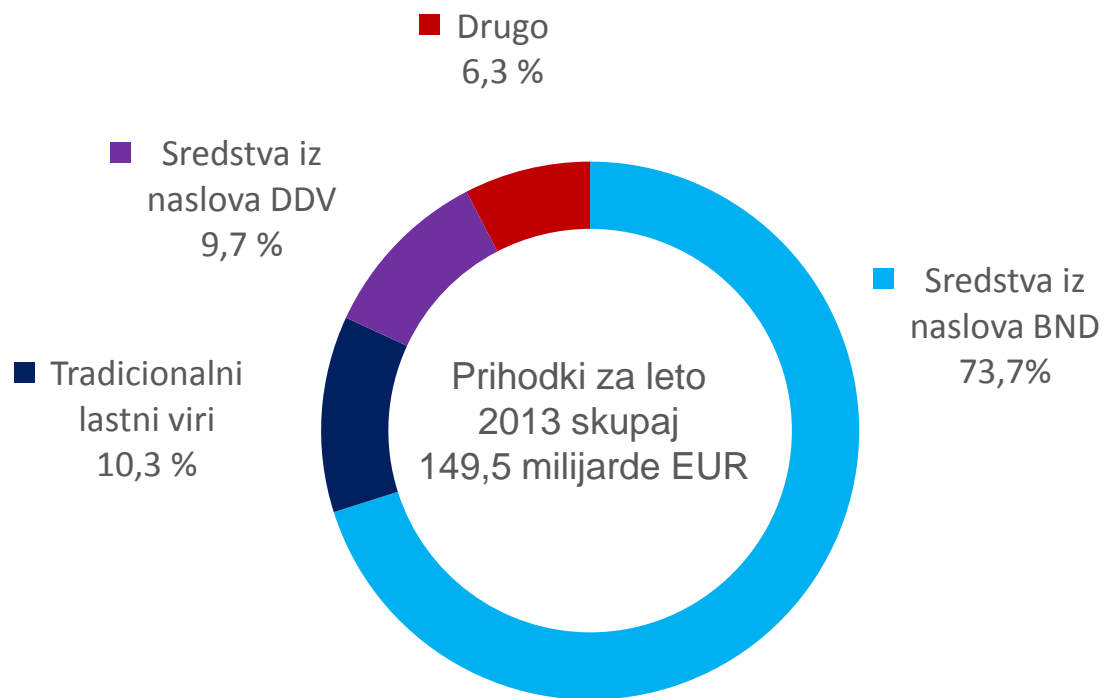

Vpliv pomembne napake	da
Ocenjena najverjetnejša stopnja napake	3,4 %
Preučeni kontrolni sistemi	delno uspešni

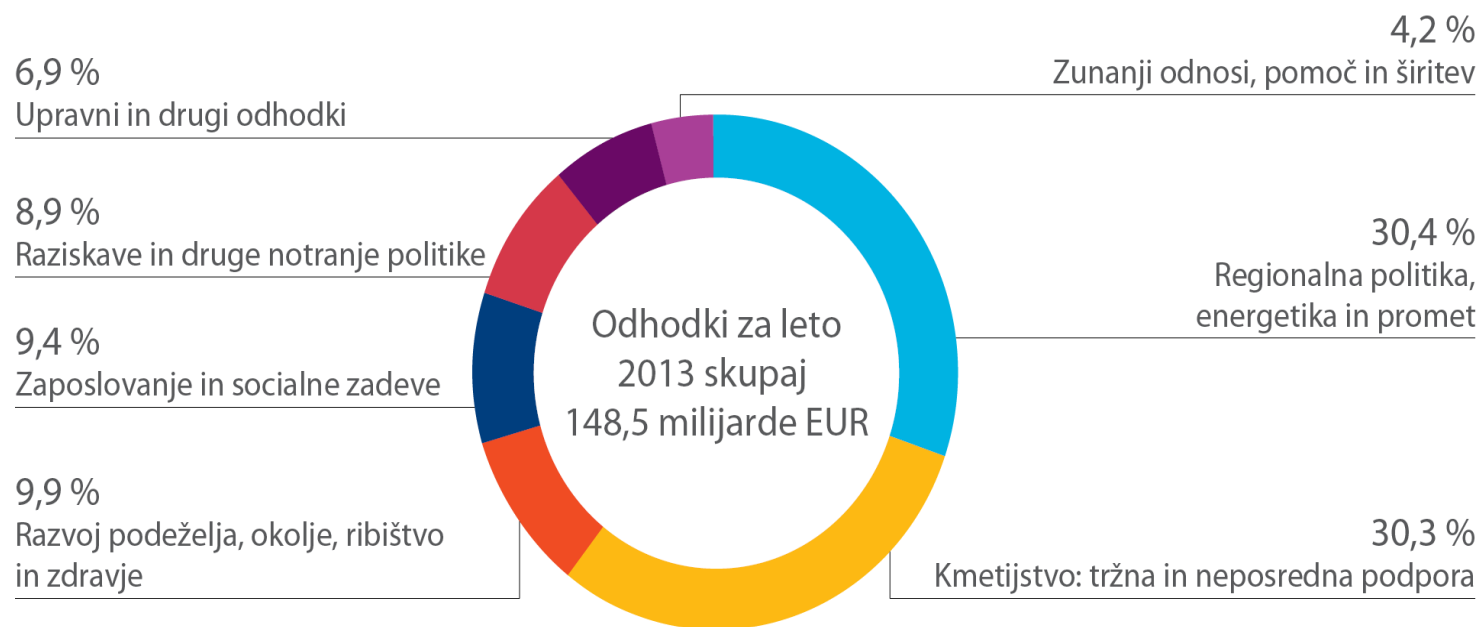
Doseganje rezultatov proračuna EU

- Nezdostna osredotočenost na smotrnost.
- Poročanje ni prilagojeno prizadevanjem za kulturo smotrnosti.
- Dodana vrednost EU ni bila vedno zagotovljena.
- V mnogih primerih bi upravičenci dejavnost opravili tudi brez sredstev EU.
- Večina priporočil Sodišča iz preučenih posebnih poročil je bila popolnoma ali delno izvedena.

Proračun EU za leto 2013: kako je bil denar zbran

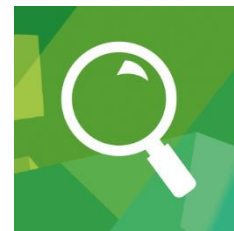
Proračun EU za leto 2013: kako je bil denar porabljen

Evropsko računsko sodišče

Ugotovitve glede Slovenije

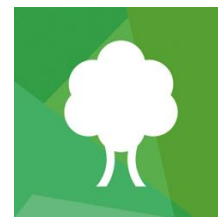
Priporočila Sodišča

- ERS ne daje mnenja o posameznih državah članicah.
- Splošna priporočila, ki jih daje v zvezi z deljenim upravljanjem na posameznih področjih evropskega proračuna, so relevantna za vse članice.
- Dosledno upoštevanje priporočil Sodišča in evropskega pravnega reda bi tudi v Sloveniji pomembno znižalo število napak pri porabi sredstev EU.

Razvoj podeželja

- Pri proučevanju izbranih nadzornih in kontrolnih sistemov na področju razvoja podeželja je Sodišče ugotovilo **pomanjkljivosti pri administrativnih pregledih v zvezi s pogoji za upravičenost in zavezami** (*npr. tveganje dvojnega financiranja, neupravičen DDV*) ter ocenilo, da je Slovenija tu **delno uspešna**.
- Pri nadaljnjih ukrepih v zvezi z nepravilnostmi ter pregledi na kraju samem pa je bila **uspešna**.

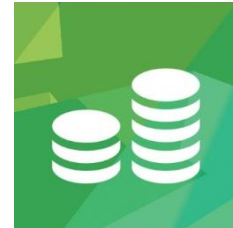
(Letno poročilo, stran 116-117, odstavek 4.20, 1. alineja, in stran 128, Priloga 4.2)

Regionalna politika

- ERS je revidiralo slovenski projekt v okviru **Evropskega sklada za regionalni razvoj**.
- **Državna pomoč** je bila **odobrena** v okviru **sheme za mala in srednje velika podjetja** za dejavnosti raziskav in razvoja v avtomobilski industriji.
- Toda to podjetje je bilo **v celoti v lasti velikih družb** in je **raziskovalne dejavnosti izvajalo samo zanje**. Ker so pravila za javno financiranje velikih podjetij strožja, to podjetje **ni bilo upravičeno do celotnega zneska pomoči**. Uporabiti bi bilo treba nižjo intenzivnost pomoči, ki velja za velika podjetja, zato je del pomoči neupravičen.

(Letno poročilo, stran 153, okvir 5.4.b)

Prihodki

Slovenija je:

- edina država članica, ki nima odprtih vprašanj v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi
- ena od petih članic, kjer Evropska komisija nima pridržkov glede financiranja evropskega proračuna na osnovi davka na dodano vrednost.
- Konec leta 2013 sta bila v veljavi še dva posebna pridržka v zvezi z bruto nacionalnim dohodkom, Slovenija po uvedbi pridržkov s strani Komisije njihovo število znižuje.

(Letno poročilo, strani 59, 66, 68)

Evropsko računsko sodišče

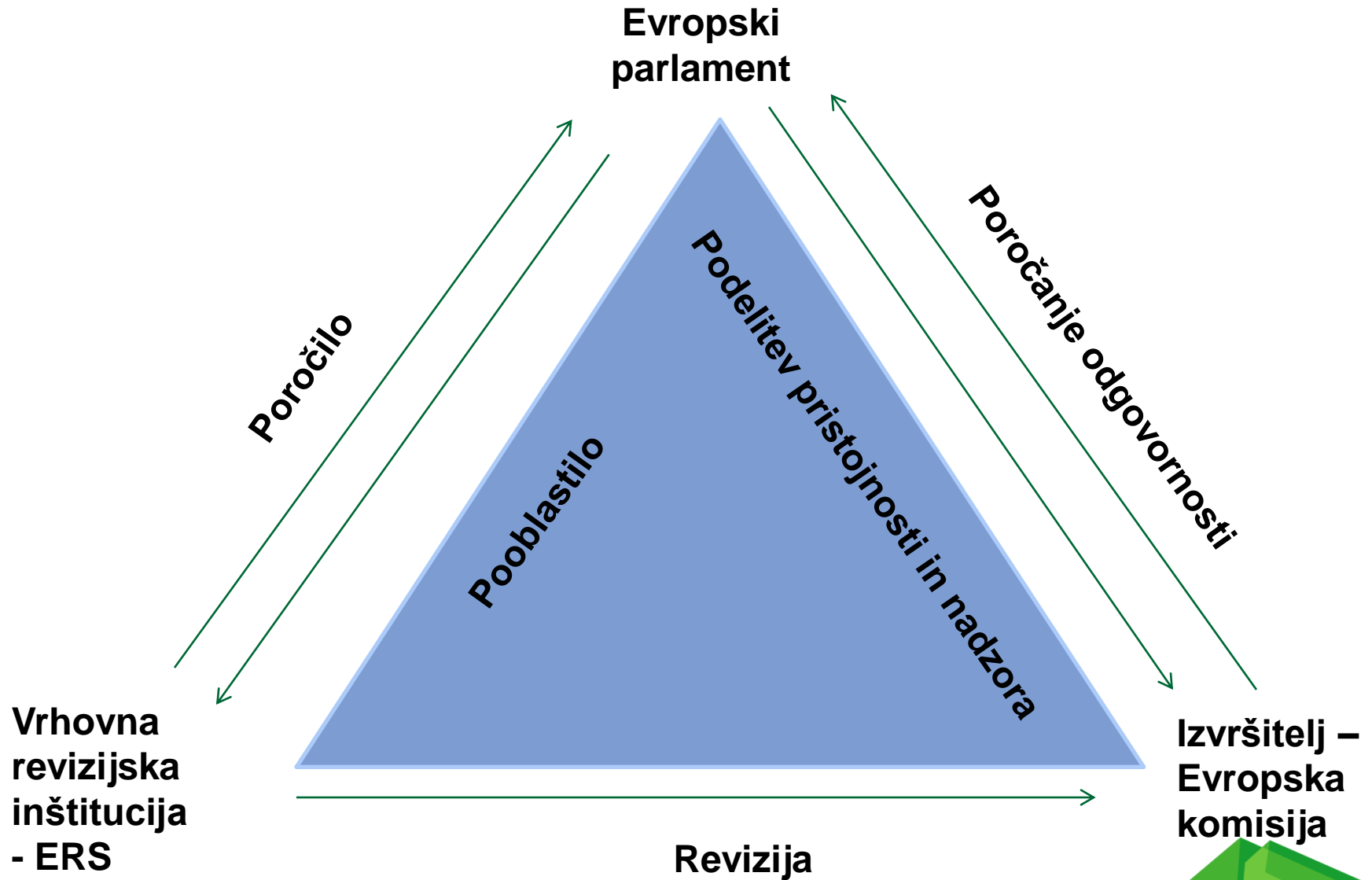
Naloge in izdelki

Evropsko računsko sodišče

- je zunanji revizor EU; deluje v trikotniku odgovornosti
- prispeva k izboljševanju finančnega poslovanja EU ter je neodvisni varuh finančnih interesov državljanov Evropske unije;
- je kolegijski organ z 28 člani (po eden iz vsake države članice) in približno 900 zaposlenimi;
- ima sedež v Luksemburgu.

TRIKOTNIK ODGOVORNOSTI

Evropsko računsko sodišče

Glavni izdelki

- **Letna poročila**, vključno z letnimi izjavami (DAS) o:
  - zanesljivosti letnih računovodskih izkazov ter
  - zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij.
- **Specifična letna poročila** za agencije in organe EU.
- **Posebna poročila**, v katerih se ocenijo gospodarnost, učinkovitost in uspešnost izbranih področij proračuna EU.
- **Panoramski pregledi** izbranih področij politik EU, s katerimi se analizirajo širše teme in dolgoročni trendi.
- **Mnenja** o novih ali revidiranih pravilih in predpisih s finančnimi posledicami.

Evropsko računsko sodišče

Naloge in izdelki člana ERS iz Republike Slovenije

- Delujem kot Dekan Senata IV:
  - Revizija prihodkov, raziskave, notranje politike ter institucije in organi EU
  - Od 2012 dalje revizija finančnega in gospodarskega upravljanja EU (EBA, BOP, EFSM, EDP, SSM, SRF, SRB...)
- Član Upravnega odbora ERS in Kolegija ERS
- V preteklosti poročevalec za področje revizije prihodkov
- Poročevalec za vrsto posebnih poročil in mnenj

ZADOLŽITVE ČLANA ERS IZ SLOVENIJE – objave v obdobju 2013-14

- Posebno poročilo št. 11/2013 – **Zagotavljanje pravih podatkov o bruto nacionalnem dohodku: bolj strukturiran in bolj osredotočen pristop bi izboljšal uspešnost preverjanja Komisije**
  - Podobne ugotovitve v LP 2013, prisotni riziki prevelikih / premajhnih vplačil, negotovost za proračune DČ in EU
  - Nujno izboljšati učinkovitost dela Eurostata, Statističnih organov DČ na področju BND
- Posebno poročilo št. 5/2014 - **Oblikovanje evropskega bančnega nadzora - Evropski bančni organ in njegovo spreminjajoče se okolje**
- V pripravi: **Poročilo o uporabi postopka čezmerne primanjkljaja** (poudarek na delu Eurostat in DG ECFIN)
- Mnenja: **Mnenje ERS o lastnih virih proračuna EU**

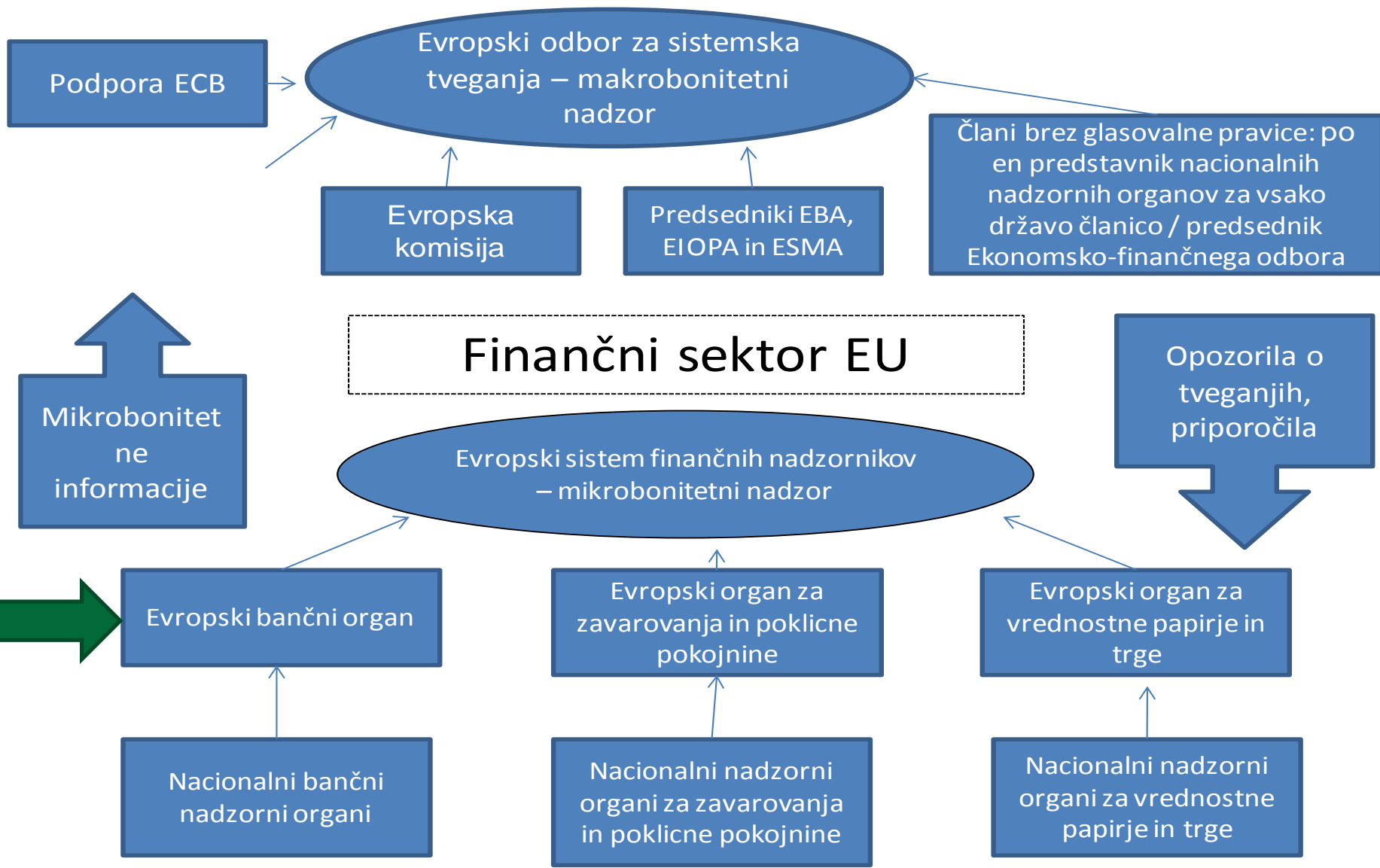
KRATKA PREDSTAVITEV

Posebnega poročila ERS št. 05/2014:

Oblikovanje evropskega bančnega nadzora - Evropski bančni organ (EBA) in njegovo spreminjajoče se okolje

- Prvo v seriji posebnih poročil ERS o odzivu EK, EU in držav članic na finančno krizo in krepitvijo finančnega in gospodarskega upravljanja

Regulativna reforma

Komisija je osnutek zakonodaje pripravila pravočasno

Kratki roki zmanjšani, posvetovanje

Medsektorska ocena učinka celotnega svežnja predlogov ni bila pripravljena

- Sodišče je ugotovilo, da sta se Komisija in EBA na finančno krizo odzvala z obsežnim regulativnim načrtom.
- Komisija je osnutek bančne zakonodaje pripravila pravočasno.
- Strogi roki, ki izhajajo iz svetovnih dogovorov v okviru G20 in Baselskega odbora, ter zamude v političnih pogajanjih pa so skrajšali čas, ki je bil na voljo zunanjim deležnikom za predložitev pripomb v okviru javnih posvetovanj.
- Zaradi tega so bili roki EBA za pripravo osnutkov strokovnih standardov kratki, EBA pa ni mogel sistematično dajati pripomb o pristojnostih in pravočasnosti v zakonodajne procesu.
- Čeprav je bilo v zadnjih letih pripravljenih precej zakonodajnih predlogov (v pripravi pa so še drugi), medsektorska ocena učinka celotnega svežnja predlogov ni bila pripravljena.

Reforma nadzora:

Kolegiji nadzornikov

**Vloga EBA
pri nadzoru
omejena**

**Kolegiji
osredotočeni
na postopke**

- Ugotovili smo, da je Evropski bančni organ prispeval k izboljšanju čezmejnega nadzora bank kot spodbujevalec in koordinator dela nacionalnih nadzornih organov. Vendar je bila vloga EBA pri nalogah bančnega nadzora bančnem nadzoru omejena na mnogih področjih.
- Vsakodnevni oz. dnevni nadzor bank ostaja v pristojnosti nacionalnih nadzornih institucij in Evropski bančni organ ne opravlja neposrednega nadzora nad finančnimi institucijam.
- Nadzorna Konvergenca prek nadzornih kolegijev je omejena, te kolegiji pa porabijo preveč časa za razpravljanje o procedurah namesto, da bi se osredotočili na tveganja.

Reforma nadzora:

Stresni testi

**Omejeno
število osebja
in omejena
zakonska
pooblastila**

**Izostanek
finančnega
varovalnega
mehanizma**

- Sodišče je tudi ugotovilo, da je imel Evropski bančni organ (EBA) omejena zakonska pooblastila in omejeno število osebja za izvajanje stresnih testov leta 2011. Rezultati so potrdili slabosti testov, ki ne vključujejo podrobnega pregleda bančnih podatkov, kar je vplivalo na splošno (ne)zanesljivost rezultatov stresnih testov.
- Poleg tega so bili stresni testi opravljeni brez finančnih varovalnih ukrepov na ravni EU. Čeprav so bili stresni testi iz leta 2011 v pomoč pri sprožitvi dokapitalizacije številnih bank, pa so se pokazale tudi omejitve tovrstnih testov, če niso povezani z oceno kakovosti portfelja sredstev.

Okvir Evropskega bančnega organa

- **ENOTNI MEHANIZEM NADZORA (SSM) in EBA**
- **VLOGA EVROPSKEGA BANČNEGA ORGANA IN EVROPSKE CENTRALNE BANKE**

Zaključki in priporočila

Priporočilo 3 – Za zanesljive stresne teste bank so potrebni jasna in široka pooblastila ter zadostno število izkušenega osebja. Zasnova vseevropskih mehanizmov za reševanje bi morala zagotavljati njihovo učinkovitost.

Priporočilo 6 – Za uspešno bančno unijo in uspešen nadzor bančništva je treba pojasniti naloge in pristojnosti EBA, ECB in nacionalnih nadzornih organov v enotnem nadzornem mehanizmu ter zunaj njega, v zakonodaji ali memorandumih o soglasju, sklenjenih med ustreznimi institucijami oziroma organi.

Evropsko računsko sodišče

Izjava o zanesljivosti (DAS)

Kako poteka revizija?

Zanesljivost računovodskih izkazov

Ali računovodski izkazi pošteno predstavljajo finančni položaj in poslovni izid?

- Ocenjevanje računovodskega sistema in ključnih postopkov,
- analitični pregledi računovodskih podatkov,
- neposredno pregledovanje vzorca knjižb,
- preučevanje računovodskih izkazov.

Pravilnost transakcij

Ali so transakcije, ki se nanašajo na prihodke in odhodke EU, skladne s pravili, ki veljajo zanje?

- Vzorci transakcij se izberejo iz celote proračuna EU z uporabo statističnih tehnik.
- Transakcije se podrobno pregledajo na vseh ravneh od izkazov Komisije do končnega upravičenca (na kraju samem).
- Ugotovljene napake se kategorizirajo in po možnosti količinsko opredelijo.
- Z ekstrapolacijo se oceni stopnja napake.
- Oceni se kakovost vzorca kontrolnih sistemov.
- Upoštevajo se drugi relevantni podatki.
- O vseh ugotovitvah se razpravlja z revidiranci, da se potrdijo dejstva.

Evropsko računsko sodišče in goljufije

- Sodišče vsako leto naleti na nekaj primerov, pri katerih obstaja sum goljufije.
- V vseh takih primerih informacije zaupno posreduje Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF). Leta 2013 mu je posredovalo 14 takih primerov.
- Sodišče ne daje izjav o podrobnostih teh primerov, da ne bi škodovalo preiskavam, ki se jih odloči uvesti OLAF.
- O nadaljnjem ukrepanju v zvezi s temi primeri poroča OLAF v okviru svojih mehanizmov za upravljanje in poročanje.

Evropsko računsko sodišče

Vprašanja?

Stik

Milan Martin Cvikl Član ERS, Dekan Senata IV

+352 4398 47211
milan.cvikl@eca.europa.eu

Evropsko računsko sodišče
12, Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg

eca.europa.eu
eca-info@eca.europa.eu
@EUAuditorsECA

